

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

27. jaanuar 2022*

Eelotsusetaotlus – Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) – Määrus (EL) nr 1305/2013 – Maaelu arengu toetus – Artikli 30 lõike 6 punkt a – Natura 2000 alusel makstavad toetused – Põllumajandus- ja metsaaladel saamata jäänud tulu hüvitamine – Rabad – Jõhvikaistanduste rajamise keeld – Kompenseeriva hüvitise puudumine – Euroopa Liidu põhiõiguste harta – Artikkel 17 – Õigus omandile

Kohtuasjas C-234/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Augstākā tiesa (Senāts) (Läti kõrgeim kohus (senat)) 3. juuni 2020. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 4. juunil 2020, menetluses

„Sātiņi-S“ SIA,

menetluses osales:

Lauku atbalsta dienests,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: teise koja president A. Prechal kolmanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud J. Passer (ettekandja), F. Biltgen, L. S. Rossi ja N. Wahl,

kohtujurist: A. Rantos,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikku menetlust ja 3. juuni 2021. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- „Sātiņi-S“ SIA, esindaja: A. Grigorjevs,
- Läti valitsus, esindajad: K. Pommere, V. Soņeca, V. Kalniņa ja E. Bārdiņš, hiljem K. Pommere ja E. Bārdiņš,
- Iirimaa, esindajad: M. Browne, J. Quaney, M. Lane ja A. Joyce, keda abistasid S. Kingston, SC, ja G. Gilmore, BL,

* Kohtumenetluse keel: läti.

– Euroopa Komisjon, esindajad: C. Hermes, M. Kaduczak, V. Bottka ja I. Naglis,
olles 9. septembri 2021. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT 2013, L 347, lk 487 ja parandus ELT 2016, L 130, lk 1) artikli 30 lõiget 1 ja lõike 6 punkti a ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklit 17.
- 2 Taotlus on esitatud „Sātiņi-S“ SIA ja Lauku atbalsta dienests (maaelu arengu amet, Läti) vahelises kohtuvaidluses seoses viimase keeldumisega maksta Sātiņi-S-ile Natura 2000 alusel kompensatsiooni tulenevalt keelust rajada Natura 2000 võrgustikku kuuluvatesse rabadesse jõhvikaistandusi.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Elupaikade direktiiv

- 3 Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT 1992, L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102; edaspidi „elupaikade direktiiv“) artikli 3 lõike 1 esimeses lõigus on ette nähtud järgmist:
„Luuakse Euroopa erikaitsealade sidus ökoloogiline võrgustik Natura 2000. See võrgustik, mis koosneb aladest, kus esinevad I lisas loetletud looduslikud elupaigatüübid ja II lisas loetletud liikide elupaigad, võimaldab säilitada või vajaduse korral taastada asjaomaste looduslike elupaigatüüpide ja liikide elupaikade soodsat kaitsestaatust nende looduslikul levilal.“
- 4 Selle direktiivi artikli 6 lõikes 2 on sätestatud järgmist:
„Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et vältida erikaitsealadel looduslike elupaikade ja liikide elupaikade halvenemist ning selliste liikide häirimist, mille kaitseks alad on määratud, kuivõrd selline häirimine võib oluliselt mõjutada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmist.“

Määrus nr 1305/2013

5 Määruse nr 1305/2013 põhjendustes 9 ja 24 on märgitud järgmist:

(9) Maaelu arengu programmides tuleks määratleda asjaomase piirkonna vajadused ning kirjeldada nende vajaduste rahuldamise sidusat strateegiat, võttes arvesse maaelu arengut käsitlevaid [Euroopa Liidu] prioriteete. Kõnealune strateegia peaks põhinema eesmärkide seadmisel. Tuleks luua seosed väljaselgitatud vajaduste, seatud eesmärkide ja nende saavutamiseks valitud meetmete vahel. Maaelu arengu programmid peaksid sisaldama ka kogu vajalikku teavet, et hinnata nende vastavust käesoleva määruse nõuetele.

[...]

(24) Tuleks jätkata toetuse andmist põllumajandustootjatele ja metsamaa valdajatele, et aidata toime tulla asjaomaste piirkondade ebasoodsate asjaoludega, mis tulenevad [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT 2010, L 20, lk 7)] ja [elupaikade direktiivi] rakendamisest, et aidata kaasa Natura 2000 alade tõhusale majandamisele. Samas tuleks toetus teha kättesaadavaks põllumajandustootjatele, et aidata toime tulla vesikonna piirkondade ebasoodsate tingimustega, mis tulenevad [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT 2000, L 327, lk 1; ELT eriväljaanne 15/05, lk 275)] rakendamisest. Toetus peaks olema seotud maaelu arengu programmis kirjeldatud erinõuetega, mis on rangemad vastavatest kohustuslikest standarditest ja nõuetest. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et põllumajandustootjatele makstavad toetused ei tooks kaasa topeltrahastamist käesoleva määruse ja [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT 2013, L 347, lk 608)] alusel. Lisaks sellele peaksid liikmesriigid oma maaelu arengu programmide koostamisel võtma arvesse Natura 2000 alade erivajadusi.“

6 Selle määruse artikli 2 „Mõisted“ lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud järgmist:

„1. [...]

Lisaks kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

c) „meede“ – selliste tegevuste kogum, millega aidatakse kaasa ühe või mitme maaelu arengut käsitleva liidu prioriteedi saavutamisele;

[...]

f) „põllumajandusmaa“ – põllumaa, püsirohumaa ja püsikarjamaa või püsikultuuride all olev maa-ala, nagu see on määratletud [määruse nr 1307/2013] artiklis 4;

[...]

r) „mets“ või „metsamaa“ – üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel on üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10%, või puud, mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda, ning mis ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana, kui lõikest 2 ei tulene teisiti.

2. Liikmesriik või piirkond võib otsustada kasutada muud kui lõike 1 punktis r sätestatud metsa või metsamaa mõistet, mis põhineb kehtival siseriiklikul õigusel või inventuurisüsteemil. Liikmesriigid või piirkonnad esitavad vastava mõiste maaelu arengu programmis.“

7 Nimetatud määruse artiklis 6 „Maaelu arengu programmid“ lõikes 1 on sätestatud järgmist:

„EAFRD toimib liikmesriikides maaelu arengu programmide kaudu. Kõnealuste programmidega rakendatakse strateegiat, mille eesmärk on järgida III jaotises kindlaks määratud meetmete kogumi abil maaelu arengut käsitlevaid liidu prioriteete. Kõnealuste liidu prioriteetide abil maaelu arengu eesmärkide saavutamiseks taotletakse EAFRD toetust.“

8 Sama määruse artikkel 10 „Maaelu arengu programmide heakskiitmine“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid esitavad [Euroopa Komisjonile] iga maaelu arengu programmi kohta artiklis 8 osutatud teavet sisaldava ettepaneku.

2. Komisjon kiidab iga maaelu arengu programmi heaks rakendusaktiga.“

9 Sama määruse artiklis 30 „Natura 2000 ja [direktiivi 2000/60] kohased toetused“ on ette nähtud järgmist:

„1. Käesoleva meetme kohane toetus on iga-aastane toetus, mida antakse põllumajandus- või metsamaa hektari kohta, et hüvitada toetusesaajate lisakulusid ja saamatajäänud tulu, mis on tingitud ebasoodsatest tingimustest asjaomastel aladel seoses [elupaikade direktiivi] ja [direktiivi 2009/147] ning [direktiivi 2000/60] rakendamisega.

Käesoleva meetme kohase toetuse arvutamisel arvavad liikmesriigid maha summa, mis on vajalik selleks, et välistada [määruse nr 1307/2013] artiklis 43 osutatud tavade topeltrahastamine.

[...]

6. Toetust võivad saada järgmised alad:

a) [elupaikade direktiivi] ja [direktiivi 2009/147] kohaselt määratud Natura 2000 põllumajandus- ja metsaalad;

[...]“.

Määrus nr 1307/2013

10 Määruse nr 1307/2013 artikli 4 „Mõisted ja seonduvad sätted“ lõikes 1 on ette nähtud järgmist:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

h) „püsirohuma ja püsikarjamaa (koos „püsirohuma“)“ – maa, mida kasutatakse rohu või muude rohttaimede kasvatamiseks kas looduslikul viisil (isekülvi teel) või harimise teel (külvamise teel), ning mis ei ole põllumajandusliku majapidamise külvikorraga hõlmatud viis aastat või kauem; see võib hõlmata muid liike, nagu karjatamiseks sobivad põõsad ja/või puud, tingimusel et rohi või muud rohttaimed jäävad valdavaks, samuti, liikmesriikide otsuse korral, karjatamiseks sobiv ja kohalike tavadega seotud maa, kus rohi ja muud rohttaimed ei ole tavapäraselt karjamaal ülekaalus;

[...]“.

11 Selle määruse artikli 45 „Püsirohuma“ lõike 1 esimeses lõigus on ette nähtud järgmist:

„Liikmesriigid määravad püsirohumaad, mis on keskkonnatundlikud ja asuvad [elupaikade direktiiviga või direktiiviga 2009/147] hõlmatud aladel, sealhulgas kõnealustel aladel asuvad turba- ja märgalad, ning vajavad nimetatud direktiivide eesmärkide täitmiseks ranget kaitset.“

Rakendusmäärus (EL) nr 808/2014

12 Komisjoni 17. juuli 2014. aasta rakendusmääruse (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse määruse nr 1305/2013 rakenduseeskirjad (ELT 2014, L 227, lk 18), artikkel 10 „Lisakulude ja saamata jäänud tulu tavaprognosid“ on sõnastatud järgmiselt:

1. Liikmesriigid võivad [määruse nr 1305/2013] artiklite 28–31 ning artiklite 33 ja 34 kohaste meetmete või tegevusliikidega seotud toetussummad kindlaks määrata lisakulude ja saamata jäänud tulu tavaprognoside alusel.

2. Liikmesriigid tagavad, et arvutused ja lõikes 1 osutatud vastavad toetusmaksed:

a) sisaldavad ainult kontrollitavaid andmeid;

b) põhinevad asjakohaste teadmiste ja oskustega määratud arvandmetel;

c) viitavad selgelt kasutatud arvandmete allikale;

d) on eristatud, et võtta vajaduse korral arvesse piirkondlikke või kohalikke tingimusi ja tegelikku maakasutust;

e) ei sisalda investeerimiskuludega seotud elemente.“

13 Selle rakendusmääruse I lisa 1. osa pealkiri on „Maaelu arengu programmide sisu esitamine“. Selle 1. osa punkti 8 pealkiri on „Valitud meetmete kirjeldus“ ja see on sõnastatud järgmiselt:

„[...]“

2) Kirjeldus meetmete kaupa, sealhulgas:

[...]

e) Igat meetet ja/või tegevusliiki kirjeldatakse järgmiste elementide abil:

[...]

11. Natura 2000 ja [direktiivi 2000/60] kohased toetused ([määruse nr 1305/2013] artikkel 30)

[...]

- piirangud/ebasoodsad tingimused, mille alusel võib toetusi anda, ja kohustuslikud põllumajandustavad;
- meetodite ja agronoomiliste eelduste kirjeldus, sealhulgas [määruse nr 1305/2013] artikli 30 lõikes 3 osutatud, [elupaikade direktiivi] ja [direktiivi 2009/147] kohaste selliste miinimumnõuete ning kõnealuse määruse artikli 30 lõikes 4 osutatud [direktiivi 2000/60] kohaste selliste miinimumnõuete kirjeldus, mis on võetud aluseks arvutustele, mis põhjendavad lisakulusid ja saamatajäänud tulu, mis on tingitud ebasoodsatest tingimustest asjaomastel aladel seoses [elupaikade direktiivi] ja [direktiivi 2009/147] ning [direktiivi 2000/60] rakendamisega; vajaduse korral kinnitus selle kohta, et meetodi puhul on võetud arvesse [määruse nr 1307/2013] kohaselt antud toetust kliima- ja keskkonnasäästlike põllumajandustavade eest, et välistada topeltrahastamine.

[...]“.

- 14 Nimetatud rakendusmääruse I lisa 5. osa käsitleb meetmete ja allmeetmete koode. See osa näeb määruse nr 1305/2013 artikli 30 alusel koodi 12 all ette meetme „Natura 2000 ja [direktiivi 2000/60] kohased toetused“. See meede hõlmab kolme allmeedet, mille koodide 12.1, 12.2 ja 12.3 pealkirjad on vastavalt „Hüvitise maksmine Natura 2000 põllumajandusalade eest“, „Hüvitise maksmine Natura 2000 metsaalade eest“ ja „Hüvitise maksmine veemajanduskavade alla kuuluvate põllumajandusalade eest“.

Läti õigus

- 15 Ministrite nõukogu 21. augusti 2007. aasta määruse nr 562 maakasutusviiside klassifitseerimise korra ja nende kindlaksmääramise kriteeriumide kohta (ministru kabineta noteikumi Nr. 562 „Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem“, *Latvijas Vēstnesis*, 2007, nr 137) lisa on ette nähtud maakasutusviiside klassifikatsioon.
- 16 Ministrite nõukogu 16. märtsi 2010. aasta määruses nr 264 erikaitsealade kaitse ja kasutamise üldsätete kohta (ministru kabineta noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi“, *Latvijas Vēstnesis*, 2010, nr 58) on sätestatud erikaitsealade kaitse ja kasutamise üldeeskirjad.
- 17 Selle määruse 5. peatükis „Looduskaitsealad“ asuvas punktis 16 on ette nähtud järgmist:

„Looduskaitsealadel on keelatud:

[...]

16.12. jõhvikaistanduste rajamine rabadesse;

[...]“.

- 18 Ministrite nõukogu 7. aprilli 2015. aasta määruse nr 171 keskkonna, kliima ja paikkonna parandamiseks programmitöö perioodil 2014–2020 riigi ja Euroopa Liidu toetuste andmise, haldamise ja järelevalve eeskirjade kohta (ministru kabineta noteikumi Nr. 171 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā“, *Latvijas Vēstnesis*, 2015, nr 76) punktides 56–58 on sätetatud järgmist:

„Punkt 56. Kõnealuse meetme raames toetuskõlblik pindala on metsamaa (välja arvatud rabad):

56.1. mis on kantud [Natura 2000 võrgustiku alade] loetellu vastavalt määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõike 6 punktile a [...]

[...]

Punkt 58. Toetust võib anda, kui deklareeritud toetuskõlblik pindala on vähemalt üks ha, koosneb vähemalt 0,1 ha ulatuses põldudest ja minimaalne pindala, millele on kehtestatud teatav piirang, on põllul vähemalt 0,1 ha ja kui neid põlde on võimalik kartograafiliselt kindlaks teha, need kuuluvad maaelu arengu ameti elektroonilise taotluse süsteemi ning neile on alates jooksva aasta 1. märtsist erikaitsealade kaitse ja kasutamise või liikide ja biotoopide kaitse valdkonna õigusnormide alusel kohaldatav mõni järgmistest majandustegevuse piirangutest:

58.1. metsandustegevuse keeld;

58.2. raie- ja harvendamiskeeld;

58.3. raiekeeld;

58.4. lageraiekeeld.“

- 19 Lāti 2014.–2020. aasta maaelu arengu programmis (Latvijas lauku attīstības programma 2014.–2020. gadam), mille Euroopa Komisjon määruse nr 1305/2013 artikli 10 lõike 2 alusel heaks kiitis (edaspidi „2014.–2020. aasta maaelu arengu programm“), on märgitud, et kui Natura 2000 võrgustiku aladel või metsamaadel asuvates mikroreservaatides, välja arvatud rabad, on kehtestatud metsandustegevuskeeld, võib saada toetust.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 20 Sātiņi-S ostis 2002. aastal 7,7 ha rabamaad, mis asub looduskaitsealal ja Euroopa tähtsusega Natura 2000 kaitsealal Lätis.
- 21 Sātiņi-S esitas 2. veebruaril 2017 maaelu arengu ametile taotluse maksta talle 2015. aasta ja 2016. aasta eest hüvitist keelu eest rajada sellele rabamaale jõhvikaistandusi. Nimetatud amet jättis selle taotluse 28. veebruari 2017. aasta otsusega rahuldamata põhjendusel, et kohaldatavates riigisisestest õigusnormides ei ole niisugust hüvitist ette nähtud.
- 22 Sātiņi-S esitas selle otsuse peale kaebuse Administratīvā apgabaltiesale (regionaalne halduskohus, Lāti), kes jättis selle kaebuse 26. märtsi 2018. aasta otsusega rahuldamata.

- 23 Sātiņi-S esitas selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, Augstākā tiesale (Senāts) (Lāti kõrgeim kohus (Senat)), kes leiab, et selle kassatsioonkaebuse lahendamiseks on vaja tõlgendada määruse nr 1305/2013 artiklit 30.
- 24 Neil asjaoludel otsustas Augstākā tiesa (Senāts) (kõrgeim kohus (Senat)) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas [määruse nr 1305/2013] artikli 30 lõike 6 punkti a tuleb tõlgendada nii, et rabamaade puhul on Natura 2000 alusel makstavad toetused täielikult välistatud?
  2. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas rabamaad kuuluvad põllumajandus- või metsaalade hulka?
  3. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas määruse nr 1305/2013 artiklit 30 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik võib rabamaade puhul Natura 2000 alusel makstavad toetused täielikult välistada ja et need riigisisised õigusnormid on määruses nr 1305/2013 ette nähtud toetuste hüvitamiseesmärgiga kooskõlas?
  4. Kas määruse nr 1305/2013 artiklit 30 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik võib piirata Natura 2000 alusel makstavaid toetusi, nähes ette, et toetust makstakse ainult teatud liiki majandustegevuse piiramise eest, näiteks – nagu käesoleval juhul – metsaaladel ainult metsandustegevuse piiramise eest?
  5. Kas määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõiget 1 tuleb koostoimes [harta] artikliga 17 tõlgendada nii, et isikul on uue majandustegevuse kavale tuginedes õigus saada Natura 2000 alusel makstavat toetust, kui ta oli omandiõiguse omandamise ajal juba teadlik piirangutest, mis omandi suhtes kehtisid?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene ja teine küsimus

- 25 Oma kahe esimese küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõike 6 punkti a tuleb tõlgendada nii, et rabade puhul on Natura 2000 alusel makstavad toetused täielikult välistatud, ning kas eitava vastuse korral sellele küsimusele kuuluvad rabad „põllumajandusalade“ või „metsaalade“ hulka selle sätte tähenduses.
- 26 Neile küsimustele vastamiseks tuleb täpsustada, et määruse nr 1305/2013 artikkel 30 reguleerib eelkõige Natura 2000 alusel makstavaid toetusi. Selle sätte lõike 1 kohaselt makstakse iga-aastast toetust põllumajandus- või metsamaa hektari kohta, et hüvitada toetusesaajate lisakulusid ja saamatajäänud tulu, mis on tingitud ebasoodsatest tingimustest asjaomastel aladel seoses elupaikade direktiivi, direktiivi 2009/147 (edaspidi „linnudirektiiv“) ja direktiivi 2000/60 (edaspidi „veepoliitika raamdirektiiv“) rakendamisega. Nimetatud sätte lõike 6 punktis a on täpsustatud, et toetust võivad saada elupaikade direktiivi ja linnudirektiivi kohaselt määratud Natura 2000 põllumajandus- ja metsaalad.

- 27 Nii võivad määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõikes 1 nimetatud Natura 2000 alusel makstavaid toetusi saada põllumajandus- ja metsaalad, mis asuvad elupaikade direktiivi ja linnudirektiivi alusel määratud Natura 2000 aladel ja on hõlmatud mõistega „põllumajandusmaa“ või „mets või metsamaa“ määruse nr 1305/2013 tähenduses.
- 28 Pärast seda täpsustust tuleb märkida, et määruses nr 1305/2013 ei ole mõisteid „raba“ või „rabamaa“ mainitud ega *a fortiori* määratletud. Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei täpsusta samuti, mida tuleb mõista põhikohtuasjas käsitletavate riigisiseste õigusnormide tähenduses „raba“ või „rabamaa“ all. Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, nagu tegi ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 33, et raba on peamiselt ja selle mõiste tavatähenduses märgala, mida iseloomustab see, et seal leidub „turvast“ – see on pinnas, mida iseloomustab väga suur taimset päritolu orgaanilise materjali sisaldus ja orgaanilise süsiniku ladestumine.
- 29 Mõiste „mets või metsamaa“ on omakorda määruse nr 1305/2013 artikli 2 lõike 1 punktis r määratletud selliselt, see on üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel on üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10%, või puud, mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda, ning mis ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana. Selle artikli lõikes 2 on siiski ette nähtud, et liikmesriik võib otsustada kasutada muud määratlust, mis põhineb kehtival riigisisel õigusel või inventuurisüsteemil, tingimusel et ta esitab vastava mõiste oma maaelu arengu programmis. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on vajaduse korral kontrollida, kas Läti Vabariik on käesoleval juhul sellise määratluse kehtestanud.
- 30 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 35 märkis, ei saa välistada, et raba võib olenevalt asjaomases kohas esinevast taimestikust koosneda „metsast või metsamaast“ määruse nr 1305/2013 artikli 2 lõike 1 punkti r tähenduses või „metsast või metsamaast“ määratluse kohaselt, mille asjaomane liikmesriik on vastavalt olukorrale selle määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt kehtestanud.
- 31 Põllumajandusalade osas on määruse nr 1305/2013 artikli 2 lõike 1 punktis f mõiste „põllumajandusmaa“ määratletud kui „põllumaa, püsirohuma ja püsikarjamaa või püskikultuuride all olev maa-ala, nagu see on määratletud [määruse nr 1307/2013] artiklis 4“.
- 32 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 34 märkis, tuleneb määruse nr 1307/2013 artikli 4 lõike 1 punktis h toodud „püsirohuma ja püsikarjamaa“ määratlusest ning sama määruse artikli 45 lõike 1 esimeses lõigus toodud täpsustustest, et rabad ja rabamaad võivad kuuluda selle määratluse alla ja seega ka põllumajandusala määratluse alla.
- 33 Seega tuleb asuda seisukohale, et kui elupaikade direktiivi ja linnudirektiivi alusel määratud Natura 2000 aladel asuvad rabad või rabamaad kuuluvad mõiste „mets või metsamaa“ või „põllumajandusmaa“ alla määruse nr 1305/2013 tähenduses või vastavalt olukorrale viimati nimetatud määruse alusel vastu võetud riigisiseste õigusnormide tähenduses, siis võib neid rabasid ja rabamaasid pidada „Natura 2000 põllumajandus- ja metsaaladeks“ nimetatud määruse artikli 30 lõike 6 punkti a tähenduses ning need on põhimõtteliselt toetuskõlblikud sama määruse artikli 30 lõikes 1 osutatud Natura 2000 alusel makstavate toetuste saamiseks.
- 34 Küsimus, kas sellised Natura 2000 alal asuvad rabad, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kuuluvad vastavalt olukorrale nende konkreetseid iseloomulikke tunnuseid arvestades kõnealuste mõistete „mets või metsamaa“ või „põllumajandusmaa“ alla ning seega mõiste „Natura 2000 põllumajandus- ja metsaalad“ alla määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõike 6 punkti a tähenduses, kujutab endast faktiliste asjaolude hindamist, mis kuulub liikmesriigi kohtute pädevusse.

35 Kõike eeltoodut arvestades tuleb kahele esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõike 6 punkti a tuleb tõlgendada nii, et see ei välista põhimõtteliselt rabade puhul Natura 2000 alusel makstavate toetuste andmist tingimusel, et need asuvad elupaikade direktiivi ja linnudirektiivi kohaselt määratud Natura 2000 aladel ja kuuluvad mõistete „põllumajandusmaa“ või „mets või metsamaa“ alla vastavalt selle määruse artikli 2 lõike 1 punktidele f ja r või artikli 2 lõike 2 alusel, ning nende kui selle määruse artikli 30 lõike 6 punkti a tähenduses „Natura 2000 põllumajandus- ja metsaaladega“ seoses võidakse seega anda selle artikli 30 lõikes 1 osutatud toetust.

Kolmas ja neljas küsimus

36 Kolmanda ja neljanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1305/2013 artikkel 30 võimaldab liikmesriigil välistada rabade puhul Natura 2000 alusel makstavate toetuste andmise või piirata selliste alade puhul toetuse andmist juhtudega, mil nende määratlemine „Natura 2000 alana“ toob kaasa konkreetset liiki majandustegevuse, nimelt metsamajandustegevuse piirangud neil aladel.

37 Esiteks tuleb märkida, et esimesele kahele küsimusele antud vastusest tuleneb, et Natura 2000 aladel asuvate „rabade“ või „rabamaade“ puhul, mis ei kuulu vastavalt määruse nr 1305/2013 artikli 2 lõike 1 punktidele f ja r või artikli 2 lõike 2 alusel määratletud „põllumajandusmaa“ või „metsa või metsamaa“ alla, ei saa selle määruse artikli 30 alusel toetust saada.

38 Sellega seoses tuleb siiski täpsustada, et nimetatud artikli 2 lõike 2 kohaselt on liikmesriigil õigus kehtestada mõiste „mets või metsamaa“ määratlus, mille tagajärjel jäävad rabad või rabamaad välja toetuskõlblike alade hulgast, kuigi tegemist on aladega, mis vastavad määruse nr 1305/2013 artikli 2 lõike 1 punktis r esitatud määratlusele.

39 Läti valitsuse kirjalikest seisukohtadest nähtub, et maatükkide konkreetsete kategooriad ja nende olulised tunnused on määratletud ministrite nõukogu 21. augusti 2007. aasta määruses nr 562 maakasutusviiside klassifitseerimise korra ja nende kindlaksmääramise kriteeriumide kohta. Vastavalt selle määruse lisale kuuluvad „põllumajandusmaad“, „metsad või metsamaad“ ja „rabad“ kolme eri maade kategooriasse vastavalt nende kasutusviisile. Samas peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollima, kas Läti Vabariik on käesoleval juhul kehtestanud määruse nr 1305/2013 artikli 2 lõike 2 alusel mõiste „mets või metsamaa“ määratluse.

40 Teiseks tuleb korrata, et määruse nr 1305/2013 artikkel 30 annab liikmesriikidele võimaluse maksta hüvitisi Natura 2000 alusel, kuid ei kehtesta neile mingit sellist kohustust. Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi alusel makstavad toetused on üks maaelu arengu meetmetest selle määruse artikli 2 lõike 1 punkti c tähenduses. Järelikult on artikkel 30 ja selles sätestatud tingimused kohaldatavad üksnes toetustele, mida antakse asjaomase liikmesriigi maaelu arengu programmi alusel, mille komisjon on selle määruse artikli 10 kohaselt heaks kiitnud. Liikmesriigid ei pea rakendama kõiki meetmeid, vaid üksnes neid, mis vastavad nende strateegiale ja liidu strateegiale, võttes arvesse ka EAFRD raames toimuva rahastamise taset. See tõlgendus on kooskõlas määruse nr 1305/2013 põhjendusega 9, milles on muu hulgas mainitud maaelu arengu valdkonna eesmärkide saavutamiseks kasutatud meetmete valikut. Järelikult kujutab määruse nr 1305/2013 artikli 30 alusel antav toetus endast vaid ühte võimalustest, mille liikmesriik võib rahastamiseks valida.

- 41 Lisaks jätab rakendusmääruse nr 808/2014 I lisa 5. osa meede 12 liikmesriikidele kõigepealt võimaluse valida kolme määruse nr 1305/2013 artikli 30 alusel võetava allmeetme vahel, see on hüvitise maksmine Natura 2000 põllumajandusalade eest, hüvitise maksmine Natura 2000 metsaalade eest ja hüvitise maksmine veemajanduskavade alla kuuluvate põllumajandusalade eest. Seejärel tuleb märkida, et selle rakendusmääruse I lisa 1. jao 8. jaotise lõike 2 punkti e alapunkt 11 kehtestab liikmesriikidele eelkõige kohustuse määrata kindlaks piirangud või ebasoodsad tingimused, mille tõttu võib maaelu arengu programmis ette nähtud toetusi anda. Lõpuks näeb nimetatud rakendusmääruse artikli 10 lõige 1 ette, et liikmesriigid võivad kehtestada hüvitiste summa lisakulude ja saamata jäänud tulu tavaprognoside alusel.
- 42 Seega jätab liidu õigus põhimõtteliselt liikmesriikidele kaalutlusruumi selles osas, mis puudutab esiteks nende meetmete valikut, mida nad kavatsevad liidu õiguses ette nähtud meetmete hulgast rakendada, ja teiseks nende piirangute või ebasoodsate tingimuste kindlakstegemist, mille tõttu makseid tehakse.
- 43 Kuigi need liikmesriikide poolt oma maaelu arengu programmi väljatöötamisel kehtestatud piirangud ei tohi olla vastuolus Natura 2000 alusel tehtavate toetuste süsteemi kompenseeriva eesmärgiga (vt selle kohta 30. märtsi 2017. aasta kohtuotsus *Lingurár, C-315/16, EU:C:2017:244*, punkt 28), võivad need riigid siiski otsustada, kuidas määruses nr 1305/2013 kehtestatud eesmärkide saavutamiseks ette nähtud meetmeid tuleb konkreetselt rakendada. Peale selle peavad nimetatud riigid neid valikuid tehes järgima liidu õiguse üldpõhimõtteid, nagu diskrimineerimise keeld ja proportsionaalsuse põhimõte (vt selle kohta proportsionaalsuse põhimõtte osas 30. märtsi 2017. aasta kohtuotsus *Lingurár, C-315/16, EU:C:2017:244*, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et 2014.–2020. aasta maaelu arengu programmis, mille komisjon kiitis heaks 13. veebruaril 2015, piiras Läti Vabariik Natura 2000 alusel makstavate toetuste andmist metsaaladega, välistades toetuse maksmise seal asuvate rabade puhul. Selle programmi sätteid on korratud ministrite nõukogu 7. aprilli 2015. aasta määruses nr 171 keskkonna, kliima ja paikkonna parandamiseks programmitöö perioodil 2014–2020 riigi ja Euroopa Liidu toetuste andmise, haldamise ja järelevalve eeskirjade kohta ning mille punktis 56 on täpsustatud, et toetuskõlblik on „metsamaa (välja arvatud rabad)“.
- 45 Sellest järeldub esiteks, et mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 41 nimetatud kolme allmeedet, siis Läti Vabariik on valinud üksnes teise meetme „Hüvitise maksmine Natura 2000 metsaalade eest“, välistades nii kehtestatud toetuskavast „Natura 2000 põllumajandusalad“ viimati nimetatud määruse artikli 30 lõike 6 punkti a tähenduses ja sellest tulenevalt rabad, mis võivad vastavalt olukorrale kuuluda nimetatud alade määratluse alla. Seda tehes tegi Läti Vabariik valiku kolme allmeetme vahel, mis olid ette nähtud määruses nr 1305/2013 ja rakendusmääruses nr 808/2014.
- 46 Teiseks, mis puutub piirangutesse või ebasoodsatesse tingimustesse, mille tõttu võidakse selliseid toetusi maksta „Natura 2000 metsaalade“ eest määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõike 6 punkti a tähenduses, siis see liikmesriik kirjeldas neid ja määras nende hüvitiste summa kindlaks asjaomase maa hektari kohta, välja arvatud rabad.
- 47 Järelikult näib, et määruse nr 1305/2013 tingimustega on kooskõlas see, kui liikmesriik piirab selliste alade eest toetuste andmist üksnes olukordadega, kus nende määratlemine „Natura 2000 aladeks“ piirab sellel alal teatavat konkreetset majandustegevust, eelkõige metsamajandustegevust.

48 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et kolmandale ja neljandale küsimusele tuleb vastata nii, et määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõike 6 punkti a tuleb tõlgendada nii, et see võimaldab liikmesriigil välistada Natura 2000 alusel toetuse maksmise esiteks selle sätte tähenduses „Natura 2000 põllumajandusalade“ puhul (sellisel juhul ka neil aladel asuva raba puhul) ning teiseks ja vastavalt määruse nr 1305/2013 artikli 2 lõikele 2 rabade puhul, mis asuvad Natura 2000 aladel, mis põhimõtteliselt kuuluvad mõiste „mets või metsamaa“ alla selle määruse artikli 2 lõike 1 punkti r tähenduses ja seega mõiste „Natura 2000 metsaalad“ alla nimetatud määruse artikli 30 lõike 6 punkti a tähenduses. Seda viimati nimetatud sätet tuleb samuti tõlgendada nii, et see lubab liikmesriigil piirata selliste toetuste andmist Natura 2000 metsaalade puhul, mille hulka kuuluvad vastavalt olukorrale rabad, nende juhtudega, mil nende alade „Natura 2000 aladeks“ määramise tagajärg on piirata seal konkreetset majandustegevust, eelkõige metsamajandustegevust.

Viies küsimus

49 Viienda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõiget 1 koostoimes harta artikliga 17 tuleb tõlgendada nii, et Natura 2000 võrgustikku kuuluva raba omanikule tuleb maksta Natura 2000 alusel toetust põhjusel, et on seatud piirang majandustegevusele, mida on võimalik sellises rabas teostada, nimelt keeld rajada sinna jõhvikaid, kui omanik oli asjaomase kinnisasja omandiõiguse omandamise ajal juba teadlik sellest piirangust.

Euroopa Kohtu pädevus

50 Komisjon väidab, et Euroopa Kohtul puudub pädevus viiendale küsimusele vastata. Ta väidab, et määruse nr 1305/2013 artikkel 30 ei tekita mingit kohustust ega lubadust maksta füüsilistele isikutele hüvitist tulenevalt kõikidest piirangutest, mis on seatud Natura 2000 võrgustikku kuuluva vara kasutamisele, ning üldiselt ei ole liidu õiguses tunnustatud üldpõhimõtet, mis kohustaks andma hüvitist igas olukorras, see tähendab kõikide piirangute eest, mis Natura 2000 alusel kehtestatakse. Komisjon leiab, et käesoleval juhul tuleks valida lahendus, mis on analoogne sellega, mille Euroopa Kohus valis 22. mai 2014. aasta kohtuotsuses *Érsekcsanádi Mezőgazdasági* (C-56/13, EU:C:2014:352), kuna selles kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus tema sõnul sisuliselt, et kuivõrd selle kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas kõne all olnud hüvitise maksmise kohustus ei põhinenud mitte liidu õigusel, vaid liikmesriigi õigusel, siis ei olnud ta pädev hindama selliseid liikmesriigi õigusnorme, arvestades hartas tagatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, omandiõigust ning ettevõtlusvabadust.

51 Sellega seoses tuleb korrata, et harta reguleerimisala liikmesriikide tegevuse puhul on määratletud selle artikli 51 lõikes 1, mille kohaselt harta sätted on liikmesriikidele ette nähtud üksnes liidu õiguse kohaldamise korral (13. juuni 2017. aasta kohtuotsus *Florescu* jt, C-258/14, EU:C:2017:448, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

52 Liikmesriigid kohaldavad aga liidu õigust harta artikli 51 lõike 1 tähenduses, kui nad võtavad vastavalt elupaikade direktiivi nõuetele vajalikke meetmeid, et tagada looduslike elupaikade ning looduslike looma- ja taimeliikide soodsa kaitsestaatuse säilimine või taastamine ning eelkõige selleks, et vältida looduslike elupaikade halvenemist erikaitsealadel.

- 53 Elupaikade direktiivi artikli 6 lõikes 2 on nimelt sätestatud, et liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et vältida erikaitsealadel looduslike elupaikade ja liikide elupaikade halvenemist ning selliste liikide häirimist, mille kaitseks alad on määratud, kuivõrd selline häirimine võib oluliselt mõjutada selle direktiivi eesmärkide täitmist.
- 54 Lisaks mõjutavad linnu- ja elupaikade direktiivis ette nähtud meetmete ülevõtmine ja kohaldamine liikmesriikide poolt paratamatult nende isikute omandiõigust, kellele kuuluvad kõnealustel aladel asuvad kinnisasjad, kuna nende kinnisasjade kasutamisele kehtestatakse vähemasti piirangud.
- 55 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et liikmesriigid kohaldavad liidu õigust harta artikli 51 lõike 1 tähenduses, kui nad kehtestavad määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõiget 1 kohaldades Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi alusel makstavate toetuste kava. Pealegi kuuluvad liidu õiguse üldpõhimõtted kohaldamisele ka seetõttu, et käesoleval juhul rakendatakse liidu õigust, nagu on juba korratud käesoleva kohtuotsuse punktis 43.
- 56 Lisaks tuleneb määruse nr 1305/2013 artikli 6 lõikest 1 ja artiklist 10, et EAFRD tegutseb liikmesriikides nende maaelu arengu programmide kaudu, mille komisjon on heaks kiitnud.
- 57 On küll tõsi, et määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõige 1 jätab liikmesriikidele kaalutlusruumi, et otsustada, milliseid meetmeid võtta, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 40. Juhul, kui liikmesriik võtab talle liidu õigusaktiga antud kaalutlusõigust kasutades meetmeid, tuleb seda siiski pidada liidu õiguse kohaldamiseks harta artikli 51 lõike 1 tähenduses (vt selle kohta 13. juuni 2017. aasta kohtuotsus Florescu jt, C-258/14, EU:C:2017:448, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 58 Ainuüksi asjaolu, et määruse nr 1305/2013 artikkel 30 ei kohusta liikmesriike ette nägema hüvitise maksmise korda, ei saa tõlgendada nii, et harta artikkel 17 ei ole kohaldatav (vt analoogia alusel 9. juuni 2016. aasta kohtuotsus Pesce jt, C-78/16 ja C-79/16, EU:C:2016:428, punkt 86).
- 59 Sellest järeldub, et harta artikkel 17 on põhikohtuasjas kohaldatav ja seega on Euroopa Kohus pädev viiendale küsimusele vastama.

Sisulised küsimused

- 60 Kõigepealt tuleb märkida, et harta artikli 17 sõnastusest nähtub, et see annab sõnaselgelt õiguse hüvitisele üksnes omandiõiguse äravõtmise korral, näiteks sundvõõrandamise korral, millega käesoleval juhul ilmselgelt tegemist ei ole.
- 61 Sellega seoses tuleb eelkõige eristada põhikohtuasja neist kohtuasjadest, milles tehti 9. juuni 2016. aasta kohtuotsus Pesce jt (C-78/16 ja C-79/16, EU:C:2016:428), kuivõrd viimased puudutasid puude, milleks olid oliivipuud, süsteemset hävitamist ja seega nende omandi kui sellise äravõtmist. Käesoleval juhul ei kujuta keeld rajada Natura 2000 võrgustikku kuuluval kinnisasjal jõhvikaistandusi endast aga mitte asjaomase kinnisasja omandiõiguse äravõtmist, vaid kinnisasja kasutamise piirangut; kasutamist võib reguleerida seadusega niivõrd, kui see on vajalik üldistes huvides, nagu on ette nähtud harta artikli 17 lõike 1 kolmandas lauses.

- 62 Nende piirangute kohta, mida saab nii omandiõiguse kasutamisele kehtestada, on lisaks oluline korrata, et harta artiklis 17 tagatud õigus omandile ei ole absoluutne õigus ja selle teostamisele võidakse kehtestada piiranguid, mis on põhjendatavad liidu taotletavate üldise huvi eesmärkidega (20. septembri 2016. aasta kohtuotsus *Ledra Advertising jt vs. komisjon ja EKP*, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 63 Harta artikli 52 lõikest 1 tuleneb seega, et omandiõiguse kasutamisele saab seada piiranguid tingimusel, et need piirangud vastavad tegelikult taotletud üldise huvi eesmärkidele ega kujuta taotletud eesmärki silmas pidades ülemäärast ja lubamatut sekkumist, mis rikuks sel viisil tagatud õiguse olemust (20. septembri 2016. aasta kohtuotsus *Ledra Advertising jt vs. komisjon ja EKP*, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 64 Esiteks tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et keskkonnakaitse kuulub üldise huvi eesmärkide hulka (vt selle kohta 9. märtsi 2010. aasta kohtuotsus *ERG jt*, C-379/08 ja C-380/08, EU:C:2010:127, punkt 81 ja seal viidatud kohtupraktika). Keskkonnakaitse võib seega olla omandiõiguse kasutamise piirangu põhjenduseks (15. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus *Križan jt*, C-416/10, EU:C:2013:8, punkt 114 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 65 Teiseks ei näi, et niisugused meetmed, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on võetud looduse ja keskkonna kaitseks linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi alusel ning mis piirduvad keeluga rajada rabadesse jõhvikaistandusi, et takistada selliselt kaitstud keskkonnahuvide kahjustamist, kujutaks endast asjaomastele omanikele hüvitise maksmise puudumisel ülemäärast ja lubamatut sekkumist, mis rikuks selle omandiõiguse olemust (vt analoogia alusel 10. juuli 2003. aasta kohtuotsus *Booker Aquaculture ja Hydro Seafood*, C-20/00 ja C-64/00, EU:C:2003:397, punkt 70). Käesoleval juhul tuleb selline järeldus teha seda enam, et nagu nähtub eelotsusetaotluses esitatust, kehtis nimetatud keeld ja seega omandiõiguse kasutamise piirang juba hetkel, mil SātiŇi-S omandas põhikohtuasjas kõne all olevad rabad, mistõttu ei ole võimalik, et ta ei teadnud selle piirangu olemasolust.
- 66 Kuigi on tõsi, et liikmesriigid võivad vajaduse korral ja tingimusel, et nad teevad seda liidu õigust järgides, asuda seisukohale, et on kohane maksta osalist või täielikku hüvitist nende maatükkide omanikele, keda linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi alusel võetud kaitsemeetmed mõjutavad, ei saa sellest tõdemusest siiski järeldada, et liidu õiguses kehtib sellise hüvitise maksmise kohustus (vt selle kohta 10. juuli 2003. aasta kohtuotsus *Booker Aquaculture ja Hydro Seafood*, C-20/00 ja C-64/00, EU:C:2003:397, punkt 85).
- 67 Eeltoodut arvestades tuleb viiendale küsimusele vastata, et määruse nr 1305/2013 artiklit 30 koostoimes harta artikliga 17 tuleb tõlgendada nii, et Natura 2000 võrgustikku kuuluva raba omanikule ei tule maksta Natura 2000 alusel toetust põhjusel, et on seatud piirang majandusetegevusele, mida on võimalik selles rabas teostada, nimelt keeld rajada sinna jõhvikaistandus, kui omanik oli asjaomase kinnisvara omandiõiguse omandamise ajal juba teadlik sellest piirangust.

Kohtukulud

- 68 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kohtukulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005, artikli 30 lõike 6 punkti a tuleb tõlgendada nii, et see ei välista põhimõtteliselt rabade puhul Natura 2000 alusel makstavate toetuste andmist tingimusel, et need asuvad nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta kohaselt määratud Natura 2000 aladel ja kuuluvad mõistete „põllumajandusmaa“ või „mets“ alla vastavalt määruse nr 1305/2013 artikli 2 lõike 1 punktidele f ja r või artikli 2 lõike 2 alusel, ning nende kui selle määruse artikli 30 lõike 6 punkti a tähenduses „Natura 2000 põllumajandus- ja metsaaladega“ seoses võidakse seega anda selle artikli 30 lõikes 1 osutatud toetust.
2. Määruse nr 1305/2013 artikli 30 lõike 6 punkti a tuleb tõlgendada nii, et see võimaldab liikmesriigil välistada Natura 2000 alusel toetuse maksmise esiteks selle sätte tähenduses „Natura 2000 põllumajandusalade“ puhul (sellisel juhul ka neil aladel asuva raba puhul) ning teiseks ja vastavalt määruse nr 1305/2013 artikli 2 lõikele 2 rabade puhul, mis asuvad Natura 2000 aladel, mis põhimõtteliselt kuuluvad mõiste „mets või metsamaa“ alla selle määruse artikli 2 lõike 1 punkti r tähenduses ja seega mõiste „Natura 2000 metsaalad“ alla nimetatud määruse artikli 30 lõike 6 punkti a tähenduses. Seda viimati nimetatud sätet tuleb samuti tõlgendada nii, et see lubab liikmesriigil piirata selliste toetuste andmist Natura 2000 metsaalade puhul, mille hulka kuuluvad vastavalt olukorrale rabad, nende juhtudega, mil nende alade „Natura 2000 aladeks“ määratlemise tagajärg on piirata seal konkreetset majandustegevust, eelkõige metsamajandustegevust.
3. Määruse nr 1305/2013 artiklit 30 koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 17 tuleb tõlgendada nii, et Natura 2000 võrgustikku kuuluva raba omanikule ei tule maksta Natura 2000 alusel toetust põhjusel, et on seatud piirang majandustegevusele, mida on võimalik selles rabas teostada, nimelt keeld rajada sinna jõhvikaistandus, kui omanik oli asjaomase kinnisvara omandiõiguse omandamise ajal juba teadlik sellest piirangust.

Allkirjad